

Inleiding

In 2007 opende Centrum Studiekeuze haar deuren. Aan de basis van het Centrum ligt de opdracht om voor de poort schoolverlaters en na de poort twijfelaars, overstappers en pre-master studenten te ondersteunen bij hun studiekeuzeprocessen. Hiermee wordt beoogd een terugdringing van uitval te realiseren.

De opdracht is om te werken voor 3 doelgroepen:

1. (m.n.) eerstejaars UU & HU die twijfelen of ze op de juiste plek zitten: per jaar 700 studenten studiekeuzegesprekken, waarvan voor circa 150 studenten met uitgebreide testen en 21 studiekeuzeworkshops;
2. pre-masterstudenten: studiekeuzegesprekken, eventueel pre-master assessment (beperkte aantallen);
3. studiekeuzers voor de poort (pilot voor eigen netwerk): 200 door schooldecanen doorverwezen scholieren, inclusief testen; 1100 scholieren interresstet met nabespreking op voorlichtingsdagen; 12 studiekeuzeworkshops voor de poort à 10 scholieren.

De afgelopen jaren is het Centrum Studiekeuze goed neergezet en is grotendeels aan deze streefcijfers voldaan. Dit jaar is de koers geëvalueerd en zijn nieuwe plannen geformuleerd voor 2011 tot en met 2013.

Uitgangspunten studiekeuzebegeleiding

Het centrum is goed uitgerust voor haar kerntaak: van de evaluaties die retour komen (40-50%) geeft 95% aan tevreden te zijn over de studiekeuzebegeleiding en heeft 75% het als effectief te ervaren. De studiekeuzeadviseur stelt zich meer als begeleider op dan als adviseur, of zoals Tom Luken het stelt: "Goede begeleiding faciliteert het innerlijk proces en de vertaling ervan naar buiten toe" (oratie nov. 2009). Wij zien het als taak de student in brede zin te begeleiden bij (studie)loopbaankeuzes. Er bestaat niet zoiets als een goede keuze maar wel een goede manier van sturing geven aan de studieloopbaan, wat een doorlopend proces is.¹

Het uitgangspunt bij de begeleiding is dat het vooral belangrijk is om bewustwording bij de student tot stand te brengen² zodat de student zich competent voelt zijn eigen studieloopbaan vorm te geven en zich door de aandacht en motivatie verbonden voelt met zijn of haar opleiding in het Utrechtse. Daarom is het belangrijk om de dienstverlening van Centrum Studiekeuze persoonlijk en op maat te houden.

De focusgebieden waarop het centrum zich richt zijn hetzelfde gebleven: de student in het 1^e/2^e jaar, de bachelorstudent die wil doorstuderen en de student voor de poort.

Eerste- en tweedejaarsstudenten HU en UU

Centrum Studiekeuze heeft als belangrijkste doelgroep de eigen HU/UU (eerste-/tweedejaars-)student die twijfelt over, of definitief gestopt is met zijn of haar studie te begeleiden naar een nieuwe studiekeuze. De aantallen van 700 studiekeuzegesprekken en 21 studiekeuzeworkshops worden gehaald.

Centrum Studiekeuze wil zich in de voorliggende periode meer richten op de kerntaak begeleiding van eigen studenten. Tegelijkertijd is het streven onze begeleiding uit te breiden met projecten die meer in samenwerking met opleidingen tot stand komen omdat wij een bijdrage willen leveren aan een leeromgeving waar studenten gedreven en ontspannen sturing kunnen geven aan de studieloopbaan. Ook binnen een opleiding staat een student regelmatig voor een beslismoment zoals een specialisatierichting of minorkeuze. Hierbij is het belangrijk dat de student voldoende aandacht, hulpmiddelen en informatie krijgt bij het studiekeuzeprocessen, iets wat Centrum Studiekeuze goed kan faciliteren. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de strategische doelstellingen van de UU en HU een meer ambitieus studieklimaat te creëren, door verbeteren van de begeleiding als ondersteuning van studenten bij hun leerproces³ en daarmee uitval terug te dringen⁴. De aandacht en het vertrouwen

¹ Tom Luken, paragraaf 4.3 oratie nov. 2009

² Uitgangspunten loopbaangesprekken, Rupert Spijkerman, 2005

³ Gesteld als doelstelling in strategisch plan UU

⁴ Gesteld als doelstelling in strategisch plannen HU en UU

dat de student ervaart draagt bij aan binding aan de opleiding en daarmee mogelijk aan het studiesucces.

Het totaal aantal studiestakers per jaar bij de HU en UU is groter dan het aantal studenten dat bij Centrum Studiekeuze begeleiding vraagt. Ook landelijk wordt ervaren dat deze studenten lang niet altijd begeleiding zoeken bij de eigen instelling⁵. In de Startmonitor⁶ geeft een groot deel van de gestopte studenten aan geen uitnodiging te hebben gekregen om te praten over hun twijfels over de studie. Als aandachtspunt voor de komende periode is te onderzoeken wat naast de lopende communicatie nog meer gedaan kan worden aan zichtbaarheid en bekendheid onder studenten.

Concreet krijgen deze doelstellingen vorm in:

- Het eenmalige tarief voor de student voor de begeleiding (individueel of workshop) verhogen op basis van een nog uit te werken businessplan.
- Op ons expertisegebied studiekeuzebegeleiding voor studenten zoeken naar mogelijkheden voor samenwerking met opleidingen.
- Onderzoeken welke extra inspanningen gedaan kunnen worden m.b.t. zichtbaarheid en (nog betere) inbedding in de keten van studentenbegeleiding van de HU en UU; bijvoorbeeld rondom toekenning BSA.

Masterkiezers en doorstudeerders

Beide instellingen willen een hoger rendement bereiken in de masterfase. Een hulpmiddel daarvoor is een gemotiveerde en onderbouwde keuze. Centrum Studiekeuze kan hierin een bijdrage leveren. Ongeveer 10% van de studiekeuzegesprekken bij Centrum Studiekeuze gaat over doorstudeervragen. De deelname aan de workshop masterkeuze neemt jaarlijks toe. In 2009 is het adviserend premasterassessment in het aanbod opgenomen. Het doel is met deze instrumenten meer studenten met doorstudeervragen te begeleiden. Daarnaast is ons streven de dienstverlening uit te breiden met trainingen masterkeuze op maat in het curriculum. Het streven is een module te ontwikkelen over master- en loopbaankeuzes ter gebruik in opleidingen. Ook zou keuzebegeleiding aangeboden kunnen worden samen met informeren over de mogelijkheden op de studie- en arbeidsmarkt.

Concrete actielijnen:

- Samenwerking met opleidingen zoeken met betrekking tot masterkeuze;
- Specifiek acties ondernemen op het gebied van communicatie voor de student met doorstudeervragen, o.a. een andere groep verwijzers benaderen. Hierin is het belangrijk te differentiëren naar HU- en UU-studenten die vanuit een andere achtergrond kiezen voor een master.

Internationalisering

Zowel de HU als de UU wil meer internationale instroom en aandacht voor onderwijs in het engels. Daar sluit Centrum Studiekeuze op aan. Inmiddels is het materiaal voor begeleiding al in het engels beschikbaar er kan in het Engels (individueel) begeleid worden.

De workshops Studie- en Masterkeuze worden in de komende periode op aanvraag en bij voldoende belangstelling in het Engels aangeboden of op maat aangeleverd bij Engelstalige opleidingen.

Studenten met een handicap en diversiteit

In Centrum Studiekeuze kunnen studenten met een handicap ook begeleid worden. De afgelopen drie jaar is tijd ingeruimd voor scholing en professionalisering op dit vlak. De begeleiding voor studenten met een handicap bij Centrum Studiekeuze is op dezelfde leest geschoeid als de standaard begeleiding, maar er wordt begeleid met kennis van zaken over de specifieke beperking waardoor de begeleiding toegespitst kan worden waar nodig. De begeleiding is vaak wel intensiever en meer complex.

Ook over studenten met een niet-westerse achtergrond is kennis binnen Centrum Studiekeuze opgedaan, onder andere in 2009 in samenwerking met de UU in het project Gericht Studeren. Ook beschikken we over de NOA-tests waar culturele invloeden zoveel mogelijk zijn uitgehaald.

In de voorliggende periode zal het centrum de begeleiding op deze manier handhaven en expertise op dit gebied up-to-date houden.

Studiekeuzebegeleiding voor de poort

⁵ besproken in landelijke netwerken studieloopbaanadviseurs

⁶ ResearchNed 2009

Vanaf de oprichting van Centrum Studiekeuze zijn, naast de eigen studenten, ook scholieren en externe studenten, beperkt in de vorm van een pilot begeleid. Om de streefcijfers te halen is hier relatief veel tijd in gestoken: de voor-de-poort-student blijkt een lastig te bereiken doelgroep en één die ook in de begeleiding relatief veel tijd vraagt. De toegevoegde waarde van dit focusgebied voor Centrum Studiekeuze is de opbouw van extra expertise die zorgt voor profilering binnen en buiten de instellingen; daarnaast vergroot het de markt. Voor de begeleiding van scholieren wordt vergeleken met de eigen studenten een relatief grote (maar ten opzichte van de markt kleine) vergoeding gevraagd. Hiermee wordt een deel van de kosten van Centrum Studiekeuze terugverdiend. Voor de voorliggende periode kiest het centrum ervoor de tot nu opgebouwde dienstverlening voor scholieren slechts in beperkte mate te handhaven zodat meer focus aangebracht kan worden in de dienstverlening naar de eigen studenten.

Concreet betekent dit:

- In de voorliggende periode blijven scholieren door het centrum op aanvraag begeleid worden. Keuzes voor de invulling van deze begeleiding qua aantallen en de gevraagde bijdrage worden uitgewerkt in een businessplan. Er zal gewerkt worden aan efficiency in de begeleiding van scholieren om minder tijd te besteden aan het faciliteren van deze doelgroep.
- Om de begeleiding voor scholieren en externe studenten kostendekkend te maken wordt een hogere en meer marktconforme bijdrage gevraagd op basis van een nog uit te werken businessplan.

Met betrekking tot de voorlichting wil Centrum Studiekeuze steeds meer groeien in een adviserende rol in goede voorlichting die breder is dan alleen de voorlichtingsevenementen. De wens is om expertise in de begeleiding voor de poort te blijven ontwikkelen en te delen binnen de instellingen. Om de druk van de voorlichtingsdagen minder groot te maken op het team van het centrum zal een poule van goede collega-adviseurs opgebouwd worden waaruit geput kan worden bij invulling van evenementen van de HU en UU, waar mogelijk met budget van M&C.

Expertisecentrum en communicatie

Centrum Studiekeuze streeft er al van het begin af aan naar verregaande expertise op te bouwen op het gebied van studiekeuze om deskundigheid te verwerven voor de instellingen HU en UU en in brede zin mee te kunnen werken aan het voorkomen van studie-uitval. Het streven is om onze kennis en inzichten over studiekeuzebegeleiding zo breed mogelijk over te dragen.

Eén van de vormen zijn de train de begeleidertrainingen en –workshops die worden gegeven binnen en soms ook buiten de instellingen. De korte training keuzebegeleiding voor SLB-ers en tutores die nu een keer per jaar gegeven wordt, willen we uitbreiden en verdiepen. Op aanvraag kunnen ook betaalde maatwerktrajecten in opleidingen ingezet worden. Ook de trainingen keuzebegeleiding en gesprekstechnieken bij het LOS HBO (Landelijk Organisatie van Studentendecanen in het HBO), LVSA (Landelijke Vereniging voor Studieadviseurs) en het IVLOS, blijven gegeven worden.

Binnen de instellingen HU en UU is Centrum Studiekeuze al betrokken geweest bij een aantal projecten over studiekeuze, onder andere met betrekking tot het onderwerp selectiegesprekken onder een SURF-toekenning (UU). In de komende periode is het streven de adviesrol van het centrum binnen de HU en UU als het gaat over studiesucces en selectie voor de poort verder uit te breiden.

Centrum Studiekeuze streeft ernaar ook landelijk mee te denken en haar expertise over studiekeuze te delen. We denken onder andere aan het voortzetten van de samenwerking met de onafhankelijke website Studiekeuze123 en publicaties in de media.

De tevredenheid over onze dienstverlening wordt systematisch gemeten en is hoog. Dit betreft de directe tevredenheid. In de periode van dit strategisch plan zal een onderzoek worden gedaan naar de effecten van de studiekeuzebegeleiding op langere termijn.

Concrete actielijnen:

- Trainingen keuzebegeleiding voor SLB-ers en tutores uitbreiden en verdiepen en bij voldoende belangstelling twee keer per jaar, of op maat in een opleiding, aanbieden;
- Trainingen keuzebegeleiding via andere organen blijven aanbieden;
- Waar mogelijk nog meer aanhaken bij instellingsbrede initiatieven of initiatieven vanuit opleidingen omtrent begeleiding bij studiekeuze en loopbaanzelfsturing;
- Onderzoek doen naar de effecten van de studiekeuzebegeleiding op lange termijn;
- Meedenken in landelijke platforms waar de gelegenheid zich voordoet;
- Onderzoeken van, en alert zijn op mogelijkheden om te publiceren in (landelijke) media.

Monitoring en randvoorwaarden

In het licht van de toenemende budgettaire druk op de beide instellingen HU en UU dient onderzocht te worden in welke mate Centrum Studiekeuze zelfvoorzienend zou kunnen zijn. In het verlengde van dit strategisch plan zal daarom in het late najaar van 2010 een businessplan opgesteld worden. Op basis hiervan zal voor de periode van dit strategisch plan de tariefstructuur aangepast worden in overleg met de respectievelijke Colleges van Bestuur.

Om de in dit plan geformuleerde doelen de komende jaren te kunnen monitoren zal de managementrapportage van Centrum Studiekeuze aangepast worden. Een bijkomende doelstelling hierbij is de rapportage minder arbeidsintensief te maken en het samen te voegen met het jaarbeeld. Er zal jaarlijks verslag gedaan worden van hiervoor genoemde afspraken.

Binnen het centrum is door de intensieve monitoring de administratieve last voor de medewerkers hoog. De voorliggende periode zal gebruikt worden om daarin een verbetering aan te brengen. Een deel van de administratieve last is niet te voorkomen; er is daarom een wens om daarvoor administratieve kracht in te zetten. De komende periode zal onderzocht worden of en hoe dit te realiseren is binnen de gegeven financiële ruimte van Centrum Studiekeuze.